

ทฤษฎีและแนวคิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการดูแลอนามัยช่องปากของวัยรุ่นตอนต้น

ณัฐวธ แก้วสุทธา* อังศินันท์ อินกรำแหง** พิชรี ดวงจันทร์***

บทคัดย่อ

ปัญหาโรคฟันผุและเหงือกอักเสบในวัยรุ่นตอนต้นยังคงเป็นปัญหาทางทันตสุขภาพที่มีความสำคัญมาก และมีแนวโน้มสูงขึ้น การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจปัจจัยทางจิตสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ยังมีน้อยมาก ทั้งที่ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมกรรมการดูแลอนามัยช่องปากมาก การจะแก้ปัญหาลดผลกระทบทางสุขภาพจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนากิจกรรมหรือโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการดูแลอนามัยช่องปากของวัยรุ่นตอนต้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งบทความนี้ เป็นการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยเน้นในแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคม โดยเฉพาะในส่วนของ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยใช้แนวคิดการปรับเปลี่ยนจากปัจจัยภายใน รวมถึงงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบกิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการดูแลอนามัยช่องปากที่เคยมีการศึกษา มาในอดีต เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอทางวิชาการที่เหมาะสมในการสร้างและพัฒนาโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการดูแลอนามัยช่องปากของวัยรุ่นตอนต้นที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กรรมการดูแลอนามัยช่องปาก วัยรุ่นตอนต้น

*อาจารย์ ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็กและทันตกรรมป้องกัน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

**รองศาสตราจารย์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ นครนายก 26120

Theories and Concepts of Behavior Modification on Oral Hygiene Care of Early Adolescence

Nathawut Kaewsutha* Ungsinun Intarakamhang** Patcharee Duangchan***

Abstract

Dental caries and gingival diseases among early adolescent remain as important oral health problem and still increasing trended. The studies about psychosocial factor and behavioral science are very few. Despite the fact, both of these factors are related to oral hygiene care behavior. To solve the problem and reduce the health impact, the review of theory and concept for behavior modification on oral hygiene care behavior is important. This article reviewed the literature on the concept and theory of behavioral modification, focusing on the social cognitive learning theory, especially in terms of behavior change using the modifying factors. Including the past research about various activity of the behavior modification programs for promote oral hygiene care behavior. The summarize of this article will establish appropriate technical for develop the effective behavior modification program in changing early adolescents' oral hygiene care behavior.

Keywords: Behavior modification, Oral hygiene care, Early adolescence

*Lecturer Department of Pedodontic and Preventive Dentistry, Faculty of Dentistry, Srinakharinwirot University, Sukhumvit 23, Wattana, Bangkok, 10110

**Associate Professor, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, Sukhumvit 23, Wattana, Bangkok, 10110

***Associate Professor, Department of Clinical and Social Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Srinakharinwirot University Nakorn-nayok, 26120